

Ανοικτή Επιστήμη

Ο πολυδιάστατος ρόλος των βιβλιοθηκών.
Σύντομη ανασκόπηση των σχετικών δράσεων
στην Κύπρο.

24 Φεβρουαρίου 2022

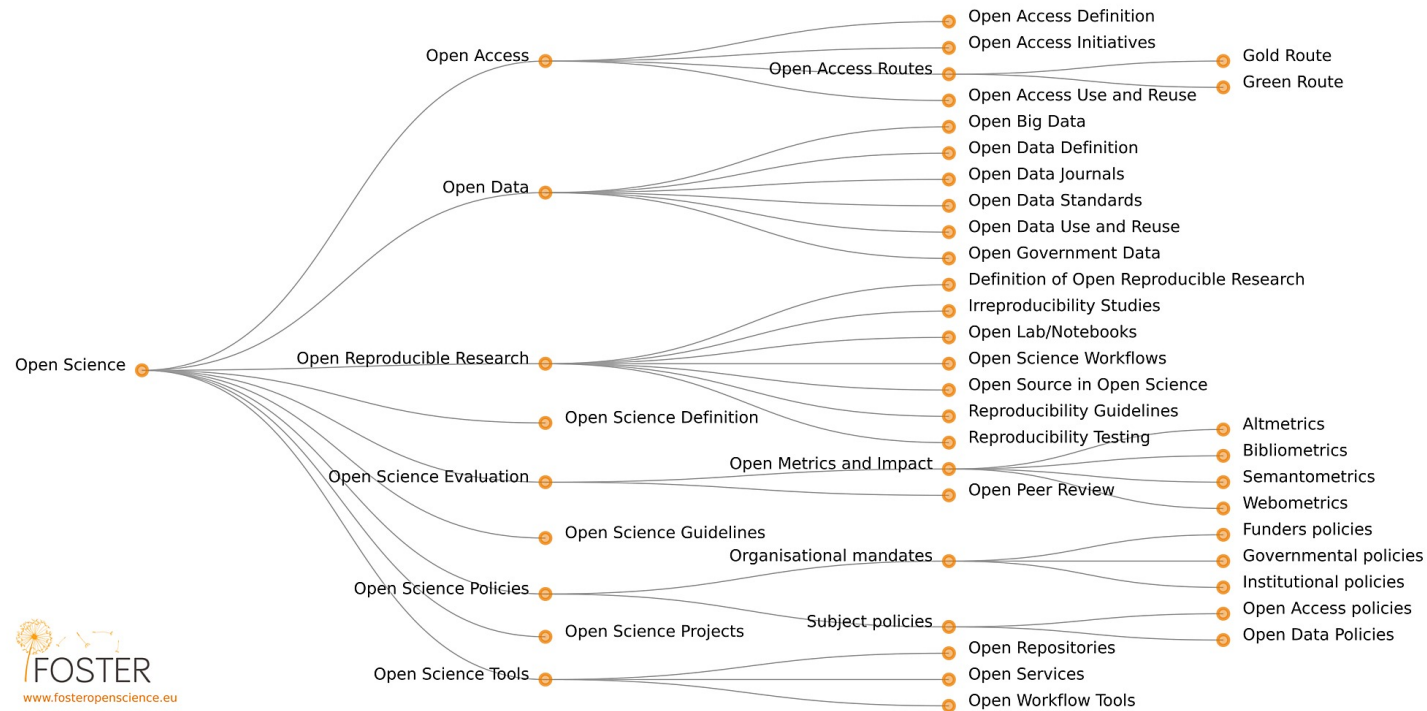
Σύλβια Κουκουνίδου
OpenAIRE Cyprus NOAD
NI4OS UCY Representative

Ανοικτή Επιστήμη

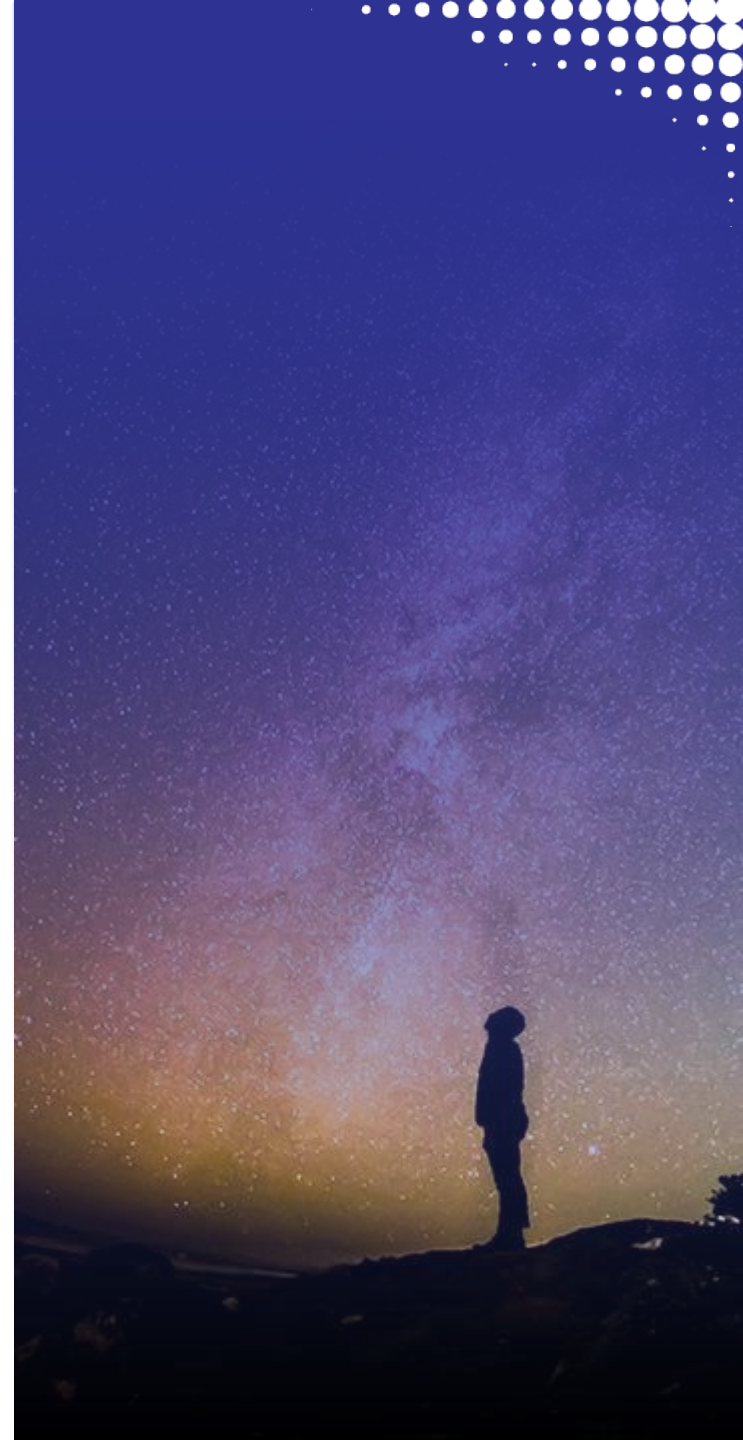
Ανοικτή Επιστήμη

«Η συνεχής εξέλιξη του τρόπου διεξαγωγής της έρευνας και οργάνωσης της επιστήμης»

Open Science Taxonomy

Μετάφραση στα ελληνικά απο Κατερίνα Λενάκη, Νάνσυ Ποντικά στο <https://www.fosteropenscience.eu/node/2722>

Πλεονεκτήματα Ανοικτής Επιστήμης

Έρευνα

- Προσέγγιση ευρύτερου κοινού
 - Επανα-χρησιμοποίηση επιστημονικών αποτελεσμάτων
 - Επικύρωση έρευνας
- Αποτροπή απώλειας δεδομένων και πληροφορίας

Οικονομία

- Τόνωση της καινοτομίας
- Ενίσχυση της περιφεριακής και εθνικής αγοράς
 - Νέες θέσεις εργασίας

Ερευνητές

- Προώθηση ερευνητικής ακεραιότητας
- Μεγαλύτερη εξωστρέφεια
- Αύξηση παραπομπών / αναφορών & ευσήμων
- Μεγαλύτερη αναγνώριση του έργου

Κοινωνία

- Ενίσχυση εμπιστοσύνης – διαφάνεια στην ερευνητική διαδικασία
- Δυνατότητα συμμετοχής πολιτών στην ερευνητική διαδικασία – (Επιστήμη των Πολιτών)
- Περισσότερες συνεργασίες

Ανοικτή Επιστήμη στην Ευρώπη: η διαδρομή

✓ Ιδρυματικά Αποθετήρια

✓ Περιοδικά ΑΠ

✓ Θεματικά αποθετήρια δεδομένων

✓ Περιοδικά ΑΠ non-gold

✓ Θεματικά Pre-prints
✓ Εθνικά αποθετήρια δεδομένων

✓ Υποδομές διασύνδεσης

✓ Cloud

✓ Open Research Europe

✓ Νέες ιδρυματικές πρωτοβουλίες

Horizon Europe

OA **Mandatory** Deposit and open access DMP in line with FAIR

OD by default (exceptions) & Open Science **embedded**

Ο ρόλος των βιβλιοθηκών

Ο ρόλος των βιβλιοθηκών (κυρίως ακαδημαϊκών/ερευνητικών)

- ✓ Ένα πολυδιάστατο σημείο υποστήριξης των ερευνητών αλλά και των πολιτών στη διαδικαστική ροή και τις διάφορες πτυχές της Ανοικτής Επιστήμης
- ✓ Παροχές πληροφοριακών πηγών
- ✓ Παροχές ιδρυματικών υποδομών/αποθετηρίων
- ✓ Εκπαιδευτές (Πληροφοριακή παιδεία κ.α.)
- ✓ Σημαντικοί εταίροι/σύμμαχοι των φορέων δημιουργίας πολιτικών (συμμετοχή στη δημιουργία, εφαρμογή και παρακολούθηση των πολιτικών ΑΕ)
- ✓ Διαπραγματευτές/μεσολαβητές ερευνητών για συμφωνίες ΑΠ (transformative agreements)
- ✓ Λειτουργούν ως γραφεία/υπηρεσίες υποστήριξης πληροφοριών ΑΠ (helpdesks)
- ✓ ...

Learning Resource Centre – Library "Stelios Ioannou"
University of Cyprus Library, 2022

Ετοιμότητα των βιβλιοθηκών

- ✓ Καθιερωμένα δίκτυα και κοινοπραξίες
- ✓ Εφαρμοσμένες ή υπό ανάπτυξη υποδομές/αποθετήρια
- ✓ Εμπειρία και γνώση στον τομέα της Πληροφοριακής παιδείας
- ✓ Εμπειρία και γνώση σε διάφορες πτυχές της Ανοικτής Επιστήμης (όπως και τις προκλήσεις)
 - ✓ Δραστηριοποίηση σχετικών τοπικών υπηρεσιών/ομάδων εργασίας (π.χ. Υπηρεσία Ανοικτής Επιστήμης της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του ΕΚΠΑ)
- ✓ Συνεργασίες με δίκτυα (σε Ευρωπαϊκό & Διεθνές επίπεδο) και αλληλο-υποστήριξη (Π.χ. LIBER, UNICA)
 - ✓ Διοργάνωση συνεδρίων/εκπαιδευτικών σεμιναρίων κτλ.
 - ✓ Δημιουργία βοηθητικών εργαλείων, εκπαιδευτικού υλικού, οδηγών κ.α.

ΑΛΛΑ...

Ανοικτή Επιστήμη
Δράσεις
Βιβλιοθηκών -
Κύπρος
2008-2021

Κύπρος και Ανοικτή Επιστήμη 2008-2021 (1)

Ενδεικτικές Δράσεις βιβλιοθηκών

- ❖ Υπογραφή [Διακήρυξης του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση των Θετικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών](#). (ΠΚ 2008, ΤΕΠΑΚ 2011, ΑΠΚΥ 2017)

2015 - 2016

❖ Άτυπη ομάδα εργασίας για την Ανοικτή Πρόσβαση

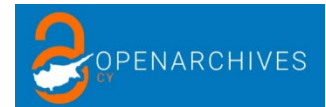

Άριστη συνεργασία εμπλεκόμενων φορέων στη συγγραφή της Εθνικής Πολιτικής για την Ανοικτή Πρόσβαση στην Κύπρο, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Φεβρουάριο του 2016 και υιοθετήθηκε από το ΙΠΕ και το πρόγραμμα RESTART

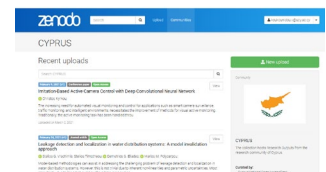

❖ Ιδρυματικά αποθετήρια

- ❖ ΓΝΩΣΙΣ* (ΠΚ), ΚΤΙΣΙΣ* (ΤΕΠΑΚ), ΚΥΨΕΛΗ* (ΑΠΚΥ), ΠΛΗΜΟΧΟΗ (ΕυΠΚ), ΗΦΑΙΣΤΟΣ (Νεάπολις) UNIC IR(ΠΛ), ...

- ❖ Δημιουργία/Διατήρηση συλλογής «Κύπρος» στο αποθετήριο [Zenodo](#) (289 εγγραφές, 2/2022)

Κύπρος και Ανοικτή Επιστήμη 2008-2021 (2)

Ενδεικτικές Δράσεις βιβλιοθηκών

Κοινοπραξία Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

ΕΚΔΟΤΗΣ	
ASSOCIATION FOR COMPUTING MACHINERY (ACM)	Transformative Deals "Read and Publish"
AMERICAN CHEMICAL SOCIETY (ACS)	
C.U.P. CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS	
EMERALD	
OXFORD UNIVERSITY PRESS	
SAGE	
TAYLOR AND FRANCIS	
WILEY	
BIOMED Central	Άλλες συμφωνίες
Scoap3 - Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics	
Royal Society Chemistry	
MDPI (Multidisciplinary Digital Publishing Institute)	

Συμμετοχές σε Ευρωπαϊκά έργα και δίκτυα

2009 – OpenAIRE (NOAD)

2011 - OpenAIRE plus (NOAD)

2015 - OpenAIRE 2020 (NOAD)

2018 - OpenAIRE Advance (NOAD)

2014 – 2016 Pasteur4OA (Key Node)

2015 Hosting event organization of FOSTER (Facilitate Open Science Training for European Research)

2019 National Initiatives for Open Science in Europe – NI4OS Europe (Task leader EOSC and FAIR uptake)

2021 Yufering - YUFE Transforming Research and Innovation through Europe-wide KNOWledge Transfer

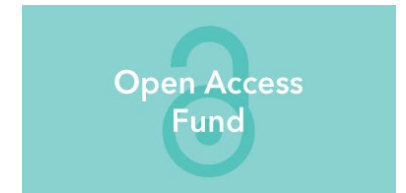
2022-2024 Citizen-Enhanced Open Science in Southeastern Europe Higher Education Knowledge Hubs

Κύπρος και Ανοικτή Επιστήμη 2008-2021 (3)

Ενδεικτικές Δράσεις βιβλιοθηκών

- ✓ Λειτουργία Εθνικού Γραφείου Ανοικτής Πρόσβασης από το 2009 - Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα για υποστήριξη των Ευρωπαϊκών και Εθνικών πολιτικών
- ✓ Δράσεις διάχυσης & προώθησης γνώσης και εξελίξεων που αφορούν την Ανοικτή Επιστήμη (εκδηλώσεις, webinars κ.α.)
- ✓ Συνεργασίες με δημοτικές βιβλιοθήκες π.χ. Δημοτική Βιβλιοθήκη Στροβόλου για προώθηση της Επιστήμης των Πολιτών
- ✓ 2013 REMEDICA για τη χρηματοδότηση του ταμείου «Cyprus University of Technology Open Access Author Fund»
- ✓ 2017 «Cyprus University of Technology Open Access Author Fund» με απόφαση της Συγκλήτου για τη χρηματοδότηση των ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων σε περιοδικά πλήρους ανοικτής πρόσβασης.

Κύπρος και Ανοικτή Επιστήμη 2022-

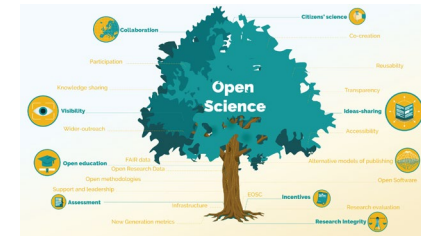
Ενεργή συμμετοχή των βιβλιοθηκών, της Κοινοπραξίας και της ΚΕΒΕΠ, στις 2 ομάδες της **Εθνικής Πρωτοβουλίας για την Ανοικτή Επιστήμη**, την οποία συντονίζει το **Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (ΥΕΚΨΠ)**

Καθοριστικός και πολυεπίπεδος ο ρόλος και η εμπλοκή των βιβλιοθηκών

- ✓ Αναθεώρηση της Εθνικής Πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης
- ✓ Ίδρυση του Κυπριακού Νέφους Ανοικτής Επιστήμης / Cyprus Open Science Cloud (CYOSC)
- ✓ Δημιουργία Εθνικού Αποθετηρίου Ερευνητικής Παραγωγής της Κύπρου
- ✓ Δημιουργία πύλης εισόδου για την ΑΕ στην Κύπρο (National Portal for Open Science)
- ✓ Συμβολή στη διαμόρφωση Ιδρυματικών πολιτικών
- ✓ Υλοποίηση σχετικών δράσεων για την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής ΑΕ μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης, της ενημέρωσης της ερευνητικής κοινότητας και της δημιουργίας κινήτρων.

Στόχος:

Η πρωτοβουλία ΑΕ αναμένεται να υλοποιηθεί μέσα από μια προσέγγιση φάσεων σε βάθος πενταετίας με στόχο μέχρι το 2026 η Κύπρος να μεταβεί σε κατάσταση άμεσης ανοικτής πρόσβασης στην επιστημονική πληροφόρηση με σημαντική πρόοδο στη διαχείριση των ερευνητικών δεδομένων (FAIR – Findable, Accessible, Identifiable, Reusable) και στην ενίσχυση των ψηφιακών υπηρεσιών της έρευνας.

Picture credits: YERUN Office

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Learning Resource Centre – Library "Stelios Ioannou"
University of Cyprus Library, 2021

Vasiliki (Sylvia) Koukounidou
Koukounidou.v@ucy.ac.cy
University of Cyprus

University of Cyprus
Library

